

สรุปประเด็นการเปิดตัวและสัมมนา
โครงการเครือข่ายเมืองในเอเชียเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
Asian Cities Climate Change Resilience Network (ACCCRN) – Thailand
วันพุธที่ 27 มกราคม 2553 เวลา 08.00-16.30 น.
ณ ห้องชัยพฤกษ์ ชั้น 3 โรงแรม ซากุระแกรนด์วิว อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

➤ การกล่าวเปิด และปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ท้องถิ่นกับการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดย นายไพโร พัฒโน นายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่

งานในวันนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 อย่างคือ

1. เป็นการเปิดตัวโครงการให้ภาคีต่างๆ เพื่อให้องค์กรและหน่วยงานภาคีได้รับรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป
2. เป็นการสัมมนาเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนงานโครงการได้อย่างเหมาะสมต่อไป

เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้มีส่วนร่วมในการทำงานกับมูลนิธิรีอ็อกกี้เฟอรัลเลอร์ และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ในเรื่องของการเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญระดับสากล โดยมีหลายพื้นที่ทั่วโลกที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว เช่น พายุแผ่นดินไหว หรือภัยพิบัติอื่นๆ ที่ทำให้สิ่งมีชีวิตจะต้องปรับตัวและจะอยู่รอดได้อย่างไร ซึ่งโลกใบนี้มีกิจกรรมหลายอย่างที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เช่น ด้านการอุตสาหกรรม ด้านการเกษตรกรรม ที่ทำให้ชั้นบรรยากาศเปลี่ยนแปลงไปก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนตามมา ที่ส่งผลทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมโลก เกิดพายุ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ภัยพิบัติต่างๆ ทั้งนี้ การดำเนินโครงการนี้ได้ดำเนินงานในหลายๆ เมือง จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้แลกเปลี่ยนและเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ และร่วมกันหาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมสำหรับการเฝ้าระวังและบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ของเมืองหาดใหญ่ อย่างเช่น ในบริเวณทะเลสาบสงขลาซึ่งสามารถบ่งชี้ภาวะผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะสะท้อนถึงการท่ามาหากินหรือวิถีชีวิตจากดั้งเดิมมาจนถึงปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

➤ **แนะนำมูลนิธิรีออคกี้เฟลเลอร์และโครงการ โดย Ms. Anna Brown**

Ms. Anna Brown แสดงความยินดีกับเมืองหาดใหญ่ที่เป็นหนึ่งในสิบเมืองที่ร่วมโครงการนี้ และกล่าวถึงความเป็นมาของมูลนิธิ ซึ่งจัดตั้งขึ้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2447 โดยได้เริ่มดำเนินงานในประเทศไทย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2450 เน้นช่วยเหลือผู้ยากจนและประชาชนทั่วไป และการที่ได้เริ่มดำเนินโครงการเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพราะเห็นว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้เกิดผลเสียหายอย่างมากจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมและรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น วัตถุประสงค์หลักของโครงการนี้ คือ เพื่อสร้างเครือข่ายของเมืองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเมืองที่ร่วมโครงการทั้ง 10 เมือง ใน 4 ประเทศ รวมทั้งเมืองอื่นๆ ที่ไม่ได้ร่วมโครงการ โครงการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความพร้อมในการรับมือด้วย จึงถือเป็นโอกาสที่ดีของเมืองหาดใหญ่ที่จะได้เรียนรู้การดำเนินงานดังกล่าว และเป็นตัวอย่างแก่เมืองอื่นๆ ด้วย

➤ **แนะนำโครงการฯในส่วนของประเทศไทย โดย น.ส. พรพรรณ ปิ่นเวหา ผู้ประสานงานโครงการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย**

โครงการนี้ดำเนินการใน 4 ประเทศในเอเชียประกอบด้วย อินเดีย อินโดนีเซีย ไทย เวียดนาม โดยจากทั้ง 4 ประเทศนี้จะมีเมืองที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 10 เมืองโดยในส่วนของประเทศไทยจะมี 2 เมืองคือที่หาดใหญ่และเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ เพื่อให้เมืองมีการเตรียมการและสามารถรับมือเพื่อบรรเทาหรือลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ปัจจุบัน การดำเนินงานโครงการนี้เป็นการดำเนินงานในระยะที่ 2 คือ การศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และจัดทำแผนยุทธศาสตร์การรับมือ รวมทั้งมีการคัดเลือกและดำเนินโครงการนำร่องที่เหมาะสมกับปัญหาของเมือง โดยในปี 2551 ได้มีการเลือกเมืองที่จะร่วมโครงการ โดยเบื้องต้นได้เลือกมา 5 เมือง คือ เชียงราย อุตรธานี สมุทรสาคร หาดใหญ่ และภูเก็ต โดยพิจารณาจากการบริหารจัดการเมือง สิ่งแวดล้อมของเมือง ผลกระทบหรือความเสี่ยงและความล่อแหลมของเมืองจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งความต้องการของเมืองและการสนับสนุนโครงการ ซึ่งเมืองที่ได้รับการคัดเลือก คือ หาดใหญ่และเชียงใหม่ ซึ่งเมืองทั้งสองนี้ก็จะมีการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคี และคณะทำงานหลักที่จะเข้ามาร่วมทำงานขับเคลื่อนโครงการ

โครงการในระยะที่ 2 จะมีกระบวนการทำงาน หลักๆ คือ

1. มีการตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย องค์กร ภาคีและตัวภาคีในระดับต่างๆ เช่น หน่วยงานภาครัฐ ระดับจังหวัด องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานวิชาการ ภาคชุมชน ภาคเอกชน เนื่องจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นนั้นทุกกลุ่มก็จะได้รับผลกระทบ จึงอยากให้ทุกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ ประเด็นต่างๆ ที่สำคัญที่

2. มีการเชื่อมโยงแนวทางการปฏิบัติสู่ระดับนโยบาย

3. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเมืองทั้ง 10 เมืองในประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการ

ทั้งนี้ กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้โครงการนี้จะถูกพัฒนาไปเป็นเมืองตัวอย่างให้กับเมืองอื่นๆ ที่มีลักษณะปัญหา เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการ หรือการเตรียมรับมือที่เหมาะสมกับเมืองนั้นๆ ต่อไป

➤ **บรรยายพิเศษ “รู้จัก รู้ทัน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบ”**
โดย ดร.จำเนียร วรรัตน์ชัยพันธ์ ผู้อำนวยการอาวุโส สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ในเรื่องของภัยธรรมชาติ ได้แก่ แผ่นดินไหว ยกตัวอย่างที่เฮติ มีผู้เสียชีวิตมากมาย คนส่วนใหญ่ไม่ได้ตายทันทีที่เหตุแต่จะเสียชีวิตเนื่องจากไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที ไม่มีคนมาช่วย ไม่มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการช่วยเหลือ ความไม่พร้อมเรื่องของข้อมูลจึงไม่สามารถแจ้งจำนวนผู้เสียชีวิตและการประเมินมูลค่าความเสียหาย ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงขึ้น หรือพายุทอร์นาโด ที่ประเทศพม่า ซึ่งมีผู้เสียชีวิตและก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เป็นเรื่องของวิทยาศาสตร์และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ภัยธรรมชาติเราไม่ทราบเลยว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร แต่การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เรารู้ว่ามนุษย์ทำภูมิอากาศให้เปลี่ยนแปลงจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ เช่น อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การตัดไม้ทำลายป่า ขยะ น้ำเสีย

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในจังหวัดสงขลาและเมืองหาดใหญ่ คือ

- น้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของชุมชนและชาวบ้านโดยเฉพาะบริเวณทะเลสาบสงขลา ประกอบกับการรุกล้ำใช้พื้นที่เข้าไปในทะเลสาบ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณริมฝั่งเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าไม่มีมาตรการในการควบคุมหรือป้องกันการขยายเมือง พื้นที่เสี่ยงหรือกลุ่มเสี่ยงก็จะเพิ่มขึ้นสูงด้วย
- การกัดเซาะชายฝั่ง ทำให้พื้นที่ริมชายฝั่งบางส่วนหายไป ส่งผลต่อเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเป็นต้น
- สุขภาพ โรคติดต่อจากแมลง หรือโรคระบาดต่างๆ
- การอพยพที่เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเนื่องจากต้องการแหล่งทำมาหากิน ซึ่งบางครั้งผู้อพยพเหล่านี้จะเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดโรคระบาดด้วยเช่นกัน
- อุณหภูมิเพิ่มขึ้น 1-2 องศา ก็เกิดผลกระทบแล้ว ต่อไปฤดูร้อนจะร้อนขึ้น ฤดูหนาวจะสั้นลง ฤดูฝนบางที่จะแล้งบางครั้งก็อาจมีฝนตกเพิ่มขึ้น การผันผวนและแปรปรวนของอากาศจะมีมากขึ้น

แนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ต้องปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติ เข้าใจธรรมชาติ ซึ่งการปรับตัวส่วนที่สำคัญคือท้องถิ่น ปฏิบัติการบริโภควิถีชีวิต การใช้ชีวิต การวางแผนต่างๆ
- เมืองต้องมีการวางแผนและการจัดการที่ดี ทั้งในเรื่องของ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการน้ำ การจัดการและใช้ทรัพยากร การจัดการภัยพิบัติ โดยเน้นการสร้างภาคีในการดำเนินการ เช่น แนวคิดของเมืองคาร์บอนต่ำนั้น จะต้องมีแนวทางหรือการดำเนินชีวิตที่ผลิตคาร์บอนต่ำ เช่น การประหยัดไฟ การจัดการน้ำ พฤติกรรมการบริโภค การแต่งกาย การเกษตร การเดินทาง ระบบขนส่งมวลชน เป็นต้น โดยยกตัวอย่างการใช้ชีวิตของครอบครัวหนึ่งที่จังหวัดลำพูน (โครงการลดเมืองร้อนด้วยมือเรา) ซึ่งมีการจัดระเบียบ และจัดสรรพื้นที่ให้เป็นมิตรกับธรรมชาติ อยู่อย่างพึ่งพิงธรรมชาติ ดังนั้นหากเราจะอยู่กับธรรมชาติได้ดีต้องเริ่มต้นอยู่ที่ตัวเราอยู่อย่างพอเพียง เรื่องไม่สร้างสิ่งที่ไม่เกินความจำเป็น รู้จักพอ ทำอย่างพอประมาณ เพียงเท่านี้ก็อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างมีความสุข

➤ บรรยายพิเศษ “ผังเมือง...กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”

โดย ดร.ธงชัย โรจนกन्हันท์ กรมโยธาธิการและผังเมือง

มีการยกตัวอย่างของภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะแผ่นดินไหวที่เมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น และที่ประเทศเฮติ รวมทั้งพายุทอร์นาโดที่ประเทศพม่า ซึ่งการให้ความช่วยเหลือและการฟื้นฟูเมืองเป็นไปด้วยความยากลำบาก ถนน เส้นทางจราจรที่ไม่สามารถใช้ได้ และเมื่อเหตุการณ์ผ่านไป 3 วัน ก็ยังทำให้ความเสียหายมีมากขึ้น ทั้งด้านสุขภาพ การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ อาหารและน้ำดื่มสำหรับผู้รอดชีวิต เป็นต้น และจากประสบการณ์จากประเทศที่เคยเกิดภัยเหล่านี้ เมื่อเกิดน้ำท่วมหรือแผ่นดินไหว ย่อมจะมีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

แต่ที่สำคัญ คือ เมื่อมีเหตุการณ์หรือภัยธรรมชาติใดๆ เกิดขึ้น จำเป็นที่เมืองจะต้องมีพื้นที่ว่างขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถใช้เป็นสถานที่พักพิงชั่วคราวสำหรับผู้ประสบภัยได้ ถ้าเมืองใดไม่มีที่โล่ง จะยิ่งความเสียหายจะยิ่งรุนแรงมากขึ้น การช่วยเหลือก็ทำได้ยากขึ้น เนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำงาน พื้นที่เพื่อการรักษาพยาบาล และเป็นที่พักอาศัยชั่วคราว ดังนั้น สิ่งที่เมืองควรคำนึงถึง คือ การปรับปรุงผังเมืองรวมโดยเน้นการรับมือเรื่องของภัยธรรมชาติ รวมทั้งการบังคับใช้มาตรการผังเมืองอย่างเข้มงวด

กระบวนการกลุ่ม “รู้จักและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”

คำถามที่ 1 ท่านมีความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างไร อภิปราย และมีตัวอย่างที่สังเกตเห็นได้ในบ้านเมืองของเรา

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สาเหตุสำคัญเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ โดยการเปลี่ยนแปลง

- ฤดูกาล มีการผันแปรของฤดูกาล เช่น ฝนตกหนักใน
- อุณหภูมิ สูงขึ้น และอากาศร้อนมากขึ้น
- ปริมาณน้ำ เกิดน้ำท่วม และภาวะความแห้งแล้ง
- การเกษตร การขาดน้ำสำหรับการเกษตร ผลผลิตทาง
- ภัยธรรมชาติ ลมกรรโชกแรง เกิดพายุรุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น ภัยธรรมชาติเริ่มเข้ามาใกล้ตัวมากขึ้น
- เกิดไฟฟ้า
- ถ้ามองถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมี 2 ปัจจัย คือ 1.ปัจจัยที่เราควบคุมไม่ได้คือภัย

คำถามที่ 2 ผลกระทบเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ใครที่อยู่ในภาวะเสี่ยงและกลุ่มใดที่อยู่ในภาวะเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ

- สุขภาพ เช่น การเกิดโรคระบาด (เช่น ไข้เลือดออก ชิคุนกุนยา ไข้หวัด) การกลายพันธุ์ของเชื้อโรค ทำให้โรคที่เกิดรุนแรงขึ้น กลุ่มเสี่ยงคือ เด็ก ผู้สูงอายุ คนในชุมชนสลัม ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ ผู้ที่เป็นโรคหอบ-หืด คนท้อง ส่วนโรคชิคุนกุนยา กลุ่มเสี่ยง คือ ชาวสวนยาง
- การเกษตร กลุ่มเสี่ยง คือ เกษตรกร
 - เกิดโรคระบาดในพืชมีมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร
 - ฝนไม่ตกตามฤดูกาล (น้ำไม่เพียงพอต่อการทำเกษตร หรือน้ำมากเกินไป) จึงทำให้ไม่ได้ผลผลิตดีเท่าที่ควร
 - ระดับน้ำที่ลดลง ทำให้น้ำเค็มรุกเข้าสวนไร่นา เกษตรกรซึ่งมีทุนน้อยไม่มีกำลังแก้ไข อนาคตจึงเกิดการทิ้งถิ่น
- ความมั่นคงด้านอาหาร จากการที่ผลผลิตทางการเกษตรลดลง กลุ่มเสี่ยง คือ ทุกคน

คำถามที่ 3 จากการเรียนรู้สถานการณ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่

- สุขภาพ
 - กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ควบคุมการแพร่ระบาด
 - ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง
 - การจัดการด้านสุขาภิบาล
- การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - การวางผังเมืองและบังคับใช้
 - การเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยการปลูกต้นไม้
 - การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เช่น น้ำ ไฟฟ้า ลดการผลิตขยะมูลฝอย ลดการใช้ถุงพลาสติก ทั้งขยะให้เป็นที่เป็นทาง
 - คัดแยกขยะ
- การเกษตร
 - การปลูกผักสวนครัวกินเอง
 - การลดการใช้สารเคมีการเกษตร
- น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

เสวนา “เมืองหาดใหญ่...กับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการรับมือ”

ผู้ร่วมเสวนา

1. นายอุทิศ ชูช่วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
2. ผศ.ดร. ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. นายสุรินทร์ ศิริอนันต์ สำนักงานชลประทานจังหวัดสงขลา
4. นายชูรัตน์ ยงยศยิ่ง หอการค้าจังหวัดสงขลา
5. นางพิชยา แก้วขาว ผู้แทนจากองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาสังคม
6. ดร.ธงชัย โรจนกन्हันท์ ผู้อำนวยการพิเศษ กรมโยธาธิการและผังเมือง

ดำเนินรายการโดย ดร.จำเนียร วรรณชัยพันธ์ ผู้อำนวยการอาวุโส สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับการพัฒนาเมืองหาดใหญ่

สภาพภูมิศาสตร์ของหาดใหญ่ ไม่เหมาะที่จะเป็นเมืองที่มีผู้คนอาศัยอยู่มาก (ไม่เหมาะที่เป็นเมืองขนาดใหญ่) แต่การพัฒนาที่ผ่านมา หาดใหญ่ถือเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ จึงทำให้เมืองเจริญเติบโตอย่างมาก การขยายตัวของเมืองเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ที่ดินมีราคาสูง การควบคุมและบริหารจัดการการขยายตัวและการเติบโตของเมืองจึงทำได้ยาก

ที่ผ่านมา การขยายตัวที่ขาดการควบคุม ทำให้เกิดการรุกล้ำการใช้ที่ดินในที่ที่ไม่ควร เช่น การสร้างถนนขวางทางน้ำ การสร้างบ้านจัดสรรใกล้กับพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำท่วม ทำให้ประเด็นผลกระทบสำคัญที่เกิดขึ้นต่อเมืองหาดใหญ่ คือ **เรื่องน้ำท่วม** ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่ผ่านมา ที่เคยเกิดเหตุน้ำท่วมที่รุนแรง และก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน และเศรษฐกิจของเมืองหาดใหญ่ และมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก และมีความรุนแรงเพิ่มสูงขึ้น โดยมีสาเหตุมาจาก

1. การบุกรุกและใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เป็นแก้มลิง ตรงบริเวณลุ่มน้ำอู่ตะเภา และทะเลสาบสงขลา ทำให้เป็นการกีดขวางทางระบายน้ำ
2. การขยายตัวของเมือง จากการใช้ที่ดินเข้ามาอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และมีการรุกล้ำสิ่งก่อสร้างเข้าไปในคูคลองต่างๆ จึงทำให้คูคลองเหล่านั้นมีขนาดเล็กลง ไม่สามารถระบายน้ำได้ดี หรือทับกับช่วงที่มีฝนตกหนัก
3. สิ่งก่อสร้าง เช่น ประตูระบายน้ำ หรืออื่นๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันน้ำท่วม มีการชำรุดและไม่สามารถใช้งานได้ปกติ จึงไม่สามารถป้องกันน้ำท่วมได้

แนวทางการแก้ไข

ด้านผังเมือง

1. จัดระเบียบและควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use) และดูความเหมาะสมของผังเมืองควบคู่ไปกับการบริหารจัดการในการพัฒนาด้านต่าง ๆ

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำ และวางแผนการจัดการทรัพยากรน้ำ
 - จัดการพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ควบคู่กันไปเพื่อจะได้เป็นการแก้ไขปัญหาทั้งบริเวณเขตเทศบาลและพื้นที่โดยรอบ
 - พื้นที่ป่าของคลองต้นน้ำอุ้ต๊ะเกามี่จำนวนน้อยลง เนื่องจากถูกบุกรุก ต้องมีการจัดตั้งกลุ่มปลูกป่าในสวนยาง/มีการรณรงค์เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าในสวนยาง
 - สร้างคลองระบายน้ำ และขุดลอกคลองที่ตื้นเขิน เพื่อจะได้เป็นพื้นที่รับน้ำในช่วงที่เกิดน้ำท่วม โดยองค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนส่งเสริมในการขุดลอกคลอง เพื่อบรรเทาความรุนแรงเมื่อเกิดเหตุการณ์น้ำท่วม
 - สร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อเก็บน้ำไว้ที่บริเวณต้นน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำและลดปริมาณน้ำจากลุ่มน้ำย่อย
 - พัฒนา/อนุรักษ์แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (แก้มลิง)
2. เพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)
3. พัฒนาระบบวนเกษตร เช่น ปลูกป่าในสวนยางพารา
4. พัฒนารูปแบบเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม สร้างศูนย์เรียนรู้ของชุมชน รวมถึงสร้างความร่วมมือของภาคีต่างๆ สร้างเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน
5. มีการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อรณรงค์และเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชน และเยาวชน
6. จัดระเบียบ/ยกระดับมาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อลดปัญหามลพิษต่างๆ
7. มีการเตรียมตัว เพื่อที่จะรับมือกับภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น แต่ในปัจจุบันจะมีการรวมตัวของเครือข่ายต่างๆ เฉพาะเวลาที่ภัยกำลังเกิดขึ้นเท่านั้น

ด้านการศึกษาวิจัยและระบบฐานข้อมูล

1. สนับสนุนงานด้านวิจัย และด้านวิชาการโดยทำควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการ รวมทั้งพยายามนำงานวิจัยเผยแพร่สู่สาธารณะ
2. พัฒนาระบบฐานข้อมูล GIS และฐานข้อมูลต่างๆ ในการวางผังเมืองและนำมาปฏิบัติจริง